

ת"פ 47276/11/15 - מדינת ישראל נגד ציון ווקנין (עציר) - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

7 ביוני 2016

ת"פ 47276-11-15 מדינת ישראל נ' ווקנין (עציר)

לפני כבוד השופט דניאל בן טולילה

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י בא-כוחה עו"ד נמרוד שחל

נגד

ציון ווקנין (עציר) - בעצמו

הנאשם

[פרוטוקול הושמט]

גזר-דין

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בשתי עבירות איומים, בהתאם להוראת סעיף 192 לחוק העונשין. על-פי המתואר בכתב האישום, ביום 18.11.15 סמוך לשעה 10:00 בשירות המבחן למבוגרים ב"בית נעם" בבאר שבע שוחח הנאשם עם קצינת המבחן למבוגרים, גב' רונית עמיר, סיפר לה כי הוא לא מקבל מתדון, אין לו היכן לגור, והוא רוצה אישור עבור בית המשפט.

קצינת המבחן הסבירה לנאשם כי הוא לא מטופל על-ידי שירות המבחן, והדבר יעשה רק אם בית המשפט ייתן צו לכך, או אז אים הנאשם על קצינת המבחן ועל הנוכחות במקום, גב' אורית לוי וגב' נגה סלומון, בפגיעה שלא כדין בעובדי העירייה וברכוש, בכך שאמר שייקח בלון גז והוא הולך לפוצץ את עצמו בעירייה, וזאת בכוונה להפחיד או להקניט.

בהמשך האמור לעיל הוכנס הנאשם למשרדה של סגנית מנהלת המחוז, ולאחר שהוסבר לו כי לא ניתן לטפל בעניינו ללא הפנייה של בית המשפט יצא מהחדר, תוך שאומר לקצינת המבחן: "אתם עוד תשמעו עליי בתקשורת".

סמוך לאחר מכן בשעה 11:00 נכנס הנאשם לבניין עיריית באר שבע, ובעודו ממתין בכניסה ללשכת ראש העיר פנה אליו המאבטח במקום וביקש ממנו את תעודת הזהות שלו. במעמד זה אים הנאשם על המאבטח בפגיעה שלא כדין בעובדי העירייה וברכוש, בכך שאמר לו שאם הוא לא מקבל טיפול הוא יחזור עם בלון גז ועם עוד משהו, וכן הוסיף: "שבפעם הראשונה זה לא הצליח אבל בפעם השנייה כן יצליח ושבשנת 2012 הוא שפך על עצמו חומר דליק וניסה להצית עצמו אך לא הצליח מכיוון שאחד המאבטחים הצליח למנוע זאת ממנו".

טיעוני הצדדים:

עמוד 1

בא-כוח המאשימה בטיעוניו לעונש הדגיש כי מדובר במי שפעם אחר פעם מסתבך בעבירות בעלות אופי דומה המופנות כלפי עובדי ציבור, הפנה לכך שמדובר במי שבעל עמדות קרבניות, ובמי שמבצע את המיוחס לו ימים בודדים לאחר שהשתחרר ממאסרו הקודם. לדבריו, הנאשם לא השכיל לנצל את ההזדמנות שניתנה לו על-ידי בית המשפט המחוזי שהקל בעונשו במסגרת תיקו האחרון. לדבריו, יש להחמיר מקום בו האיומים מופנים כלפי עובדי ציבור אשר אמורים לבצע את מלאכתם ללא מורא. המאשימה עותרת מבית המשפט לקבוע כי מתחם העונש ההולם מן הראוי שינוע בין 6 ל-14 חודשים מאסר בפועל, ובגדרי המתחם למקם את עונשו ברף העליון, נוכח עברו הפלילי, נוכח כך שאינו זכאי להקלה לא זכאים מי שהודו ונטלו אחריות, ונוכח היעדרו של אפיק שיקומי.

הנאשם שב וחזר על כך שלא הבינו אותו נכונה, וכל רצונו היה לבקש עזרה. עוד ציין כי לא קיבל שום תמורה על כל מה שתרו וכל מה שעשה, בצבא ובמהלך תקופת השיקום. בכוונתו לתבוע את מרכז "סלע" תביעה אזרחית. הוא חולה סוכרת, נותר ללא טיפול, ואינו יודע מה לעשות לאחר שישתחרר.

דין והכרעה:

במעשיו האמורים לעיל, פגע הנאשם בערכים המוגנים שעניינם בטחונם, כבודם ושלוות נפשם של המתלוננים. עוד פגע הנאשם בערך המוגן של הסדר הציבורי הגנה על רכושו של הציבור.

עבירת האיומים נועדה לשנות תחושת הביטחון וזאת תוך ציפייה כי המאיומים ישנו החלטתם או דרך פעולתם. בכך יש כדי לפגוע באוטונומיית הבחירה החופשית של המתלוננות. לפירוט מורחב על הערכים שעומדים בבסיס עבירת האיומים אפנה לדבריו של כב' השופט א' גולדברג בע"פ 103/88 **משה ליכטמן נ' מדינת ישראל** (6.9.89):

"מניעת ההפחדה וההקנטה לשמן היא שעומדת ביסוד האינטרס החברתי המוגן בעבירת האיומים שבסעיף 192. רוצה לומר, אינטרס החברה להגן על שלווה נפשו של הפרט (person's peace of mind) מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין. אינטרס חברתי נוסף אף הוא מוגן בעקיפין בעבירה זו, והוא נוגע לחופש הפעולה והבחירה של הפרט. כי גם אם אמרנו שאין בסעיף 192, בהבדל מסעיף 428, דרישה שמטרת האיום תהא להניע את המאויים לעשות מעשה או להמנע ממעשה, בידוע הוא שבמקרים רבים מושמעים איומים per se כמסר מוסווה להתנהגות המצופה מן המאויים. נמצא כי סעיף 192 מקדים רפואה למכה ומונע מלכתחילה פגיעה עתידית בחרות הפעולה של הזולת". (ראה פסקה 6 לפסק הדין)

עוד בעניין עבירת האיומים אפנה לרע"פ 8188/09 **שלומי דבורה נ' מדינת ישראל** (25.10.09), שם קבע כב' השופט לוי כי ברי שעבירת האיומים נכללת בעבירות האלימות:

"מנקודת מבטה של תורת המוסר אפשר לטעון, כי בכל עבירה יש מן האלימות. אך במישור המשפטי ברי כי אין המונח אלימות מקיף את שלל המעשים המנויים בדיני העונשין שלנו. יש מבין העבירות הקולעות במובהק לגדריה שלהתנהגות אלימה, ויש אחרות המצריכות בחינה מעמיקה יותר. מבלי למצות אומר, כי שימוש בכוח לשם פגיעה בגופו של אחר, או

איום לעשות שימוש בכוח שכזה, הם מן המעשים המצויים בגרעינו של אותו מושג".

האיומים אותם השמיע הנאשם הופנו כלפי עובדי ציבור בעת מילוי תפקידם. לא אחת קראו בתי המשפט לנקוט בגישה מחמירה כלפי אלו הפוגעים בממלאים תפקידם על פי דין. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ (מחוזי חי') 207/08 **מדינת ישראל נ' בביזיב** (20.11.2008):

"ביהמ"ש לא יתייחס בסלחנות למי שפוגע או מאיים בפגיעה בשוטרים וממלאי תפקידים על פי דין. אם ביהמ"ש יעבור לסדר היום על סוג זה של עבירות, כי אז החברה שבה אנו חיים תהפוך לתוהו ובוהו שאיש הישר בעיניו יעשה. הציבור צריך לדעת כי מי שממלא את תפקידו על פי דין, הוא שליח של רשויות השלטון, ובמקרה זה הוא שליח של הרשות המופקדת על אכיפת שלטון החוק, ואיום עליו הוא איום על מוסדות המדינה. מי שכך עושה, יענש בחומרה, לרבות על דרך של מאסר לריצוי בפועל, כפי שאנו מתכוונים להשית כאן על המשיב".

מדיניות הענישה בעבירות בהן הורשע הנאשם רבה היא ומגוונת ויכול ותתחיל החל מעונשים צופה פני עתיד, עובר למספר חודשים מאסר בפועל ועד שנת מאסר ואף יותר. עת נדרש בית המשפט לעבירות איומים עליו ליתן דעתו לשאלה האם מדובר באיומים ספונטניים או מתוכננים מראש, תכלית האיומים, האם האיומים היו מילוליים בלבד או שנוסף להם רכיב פיזי, מיהות המאיים ומיהות המאויים. כך גם יש לבחון את תוצאות האיום ויתר הנסיבות האופפות השמעתם.

מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים נמצאת במדרג הבינוני של עבירות בכגון דא. לכאורה, המדובר באיומים בפגיעה עצמית, אולם רכיב ההפחדה העיקרי הגלום בהם נוגע לכך שלדברי הנאשם בכוונתו לפוצץ את עצמו עם בלון גז בעירייה, על המשמעויות הנלוות לכך.

אין המדובר באיומים בעלמא המושמעים ללא הקשר מסוים ובעידנא דריתחא. נהפוך הוא. המדובר במי שמשמיע את האיומים על רקע דרישותיו הברורות הנוגעות לקבלת דיור ציבורי וסיוע מגורמי הרווחה. לשון אחר, מדובר באיומים מעוגנים במציאות, לרבות תנאים קונקרטיים שבהתקיימם יממש האיומים.

בעבירות מסוג זה יש ליתן הדעת לא רק למהות האיומים אלא גם למיהות המאיים. בענייננו, איומים אלו מקבלים משנה תוקף נוכח עברו הפלילי המכביד של הנאשם כפי שזה יפורט בהמשך. אין המדובר בטענה בעלמא שכן הנאשם מוכר היטב לכל אותם מתלוננים, לא רק על רקע פניותיו בעבר אלא גם על רקע כך שניסה בשנת 2012 להצית עצמו, ור' בהקשר לכך עדותו של המאבטח אנטולי אנדרייב.

המדובר באיומים להתפוצץ עם בלון גז בעירייה המושמעים ראשית במשרדי שירות המבחן למבוגרים, והמשכם ב"מקום המיועד", היינו במשרדי עיריית באר שבע. כאמור, מדובר באיומים בעלי תכלית ברורה, שנועדה להביא את עובדי הציבור לקבל החלטה שלא משיקולים ענייניים אלא מתוך חשש. לחשש עקרוני זה יש להוסיף את הפגיעה בשגרתם של אותם משרדים אשר פעילותם הסדירה נפגעה, ואלו נדרשו להפנות תשומות מידיות לצורך טיפול בנאשם. כפי שנכתב גם

בהכרעת-הדין ראוי שייכתב גם בגזר-הדין כי אפילו יונח לטובתו של הנאשם כי זה לא מקבל את הטיפול לו הוא זכאי (וידגש כי אין כל קביעה ביחס לכך) הדבר אינו יכול לשמש כל הצדקה לדפוס הפעולה אותו נקט הנאשם.

מנגד ולקולא תילקח בחשבון העובדה כי הנאשם לא עשה כל צעד ממשי לצורך מימושם של האיומים, וזה לא הצטייד מבעוד מועד בשום בלון גז או חפץ כלשהו העשוי ללמד על כוונה ממשיית מצידו של הנאשם. למעט אותן אמירות הנאשם לא תקף מי מהנוכחים או פגע ברכוש, ובדומה, מקום בו התבקש להמתין עד הגעת המשטרה ואף לאחר הגעתה לא התעמת עם מי מהנוכחים.

המדובר בסופם של דברים בקריאה לעזרה, אשר גם אם גלשה לפסים פליליים בצורתה, נובעת מתוך מצוקה אישית קשה. אין מחלוקת בהקשר לכך שהנאשם חסר דיוק, זקוק לתחליף מתדון על בסיס יומי, ונעדר כל מעטפת תומכת. כעובדה, אלו הם חיייו של הנאשם, אפילו האשם לכך רובץ לפתחו. עוד ביחס לכך, הרי שאפילו בצדק נשללה זכותו של הנאשם לקבל מתדון במרכז "סלע" בבאר שבע נוכח התנהלותו הבריונית כפי שזו מצאה ביטוי בת"פ 37286-10-14, נדמה כי ניתן היה למצוא פתרון אחר זולת שליחתו של הנאשם לתל אביב מידי יום ביומו לצורך קבלת מתדון.

מכל המקובץ לעיל, הנני לקבוע כי מתחם העונש ההולם בגין מכלול מעשיו של הנאשם נע בין ענישה צופה פני עתיד ועד 11 חודשים מאסר בפועל.

באשר לקביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחמים נדמה כי כל שנכתב במסגרת גזר-הדין שהושת עליו בת"פ 37286-10-14 נכון גם ביחס לתיק זה, ואף ביתר שאת. אז כהיום דומה כי אין לזכותו של הנאשם ולו נקודת זכות אחת שיהיה בה כדי להקל עימו. נסיבות חייו המורכבות של הנאשם אין בהן כדי להצדיק בכל דרך שהיא את התנהגותו וממילא, משקלן של אלה נטחן עד דק ככל שהנאשם צובר לחובתו הרשעות קודמות, והלה צובר.

עיון בגיליון הרשעותיו של הנאשם מלמד כי עסקינן במי שלחבתו עבר פלילי מכביד הכולל 22 הרשעות קודמות במגוון עבירות. הנאשם ריצה מספר רב של פעמים עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח, חלקם עונשים ממושכים שלא היה בהם כדי להרתיעו מלחטוא פעם נוספת בפלילים. לא אמנה את כל עברו הפלילי ואתייחס רק להרשעותיו החל משנת 2000.

בשנת 2001 נגזרו על הנאשם 5 חודשים מאסר בפועל בגין עבירת גניבה.

בשנת 2002 נגזרו על הנאשם 10 חודשים מאסר בפועל בגין פריצה לרכב וגניבה.

בשנת 2004 נגזרו על הנאשם 12 חודשים מאסר בפועל בגין עבירה של תקיפה כדי לבצע פשע וגניבה.

בשנת 2005 נגזרו על הנאשם 2 חודשים מאסר בפועל בגין החזקת נכס החשוד כגנוב.

בשנת 2006 נגזרו על הנאשם 25 חודשים מאסר בפועל בגין עבירות של התפרצות לדירה והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית.

בשנת 2006 נגזר על הנאשם חודש בגין עבירה של ניסיון גניבה.

בשנת 2007 נגזרו על הנאשם 3 חודשים מאסר בפועל בגין החזקת נכס החשוד כגנוב.

בשנת 2009 נגזרו על הנאשם חודשיים מאסר בפועל בגין הפרת הוראה חוקית והחזקת נכס החשוד כגנוב.

בשנת 2011 הוארכו מאסרים מותנים והוטל צו מבחן בגין מעורבותו של הנאשם בעבירות של התפרצות לבית עסק ותקיפה סתם.

בשנת 2013 נגזרו על הנאשם 5 חודשים מאסר על תנאי בגין הסגת גבול פלילית.

בנוסף בשנת 2013 נגזרו על הנאשם 6 חודשים מאסר בפועל בגין עבירות של איומים, תקיפת שוטר, תקיפת עובד ציבור. עיון בגזר הדין מלמד כי בתיק זה הנאשם תקף מאבטחים בקניון קריית הממשלה וזאת לאחר שלא אישרו לו להיכנס ללא בדיקה. עוד עולה כי גם אז היום טען טענות ביחס למצבו הכלכלי וביצועה של עבירה על רקע מצוקת דיור.

בשנת 2015 במסגרת ת"פ 37286-10-14 הושתו על הנאשם 17 חודשים מאסר בפועל בגין הרשעתו בעבירות של התנהגות פרועה, איומים, היזק לרכוש במזיד והעלבת עובד ציבור.

בשנת 2016 במסגרת ת"פ 40221-12-13 הושתו על הנאשם ארבעה חודשים מאסר בפועל בגין עבירת תקיפה (השלכת כוס ובה תה חם לעבר חבר הכנסת אחמד טיבי).

עבר פלילי זה מחייב מתן משקל מכריע לשיקולי הרתעת היחיד וכן לשיקולי מניעה. הנאשם נכנס ויוצא את כותלי הכלא ללא כל תובנה והפנמה. הנאשם אווז עמדות קרבניות מובהקות, מוצא הסבר למצבו בגורמים חיצוניים ובפיו טענות "מלוא הרימון" לגבי אותם גורמים שכל תכליתם לסייע לו (בין אם עסקינן בעורכי-דינו, גורמים בשירות המבחן, גורמים במרכז "סלע", וכיוצא באלה). נוכח האמור, ברי כי אין לדבר על הליכי שיקום, לא במסגרת המתחם, לא כל שכן באופן המצדיק חריגה מטה ממנו.

אשר למאסר המותנה בן חמשת החודשים שהושת עליו במסגרת ת"פ 37286-10-14, הגם שהיה מקום להפעילו במצטבר לכל עונש שיושת עליו בגין תיק זה, לפנינו משורת הדין מאסר מותנה זה יופעל רובו בחופף לעונש המאסר שיושת עליו בגין תיק זה. אולי בכך יהיה כדי לעודד את הנאשם לראשונה בחייו להפנים כי הפתרון לבעיותיו נעוץ בראש

ובראשונה בהתנהלותו האישית ולא בכל גורם אחר. אולי בכך הנאשם יחדל לראשונה מביצוען של עבירות פליליות כלפי עובדי ציבור ובכלל.

מכל המקובץ לעיל, הנני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שמונה חודשים מאסר בפועל, שיימנו מיום מעצרו, 18.11.15;

ב. מורה על הפעלת המאסר המותנה בן חמשת החודשים מת"פ 37286-10-14, כך שחודשיים ממנו יהיו במצטבר לעונש המאסר האמור בסעיף א' לעיל והיתרה בחופף. סך-הכול יהיה על הנאשם לרצות עשרה חודשים מאסר בפועל שיימנו מיום מעצרו 18.11.15;

ג. שישה חודשים מאסר על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו שלא יעבור עבירת איומים או עבירות אלימות מסוג עוון או פשע.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן והודע היום, א' בסיוון התשע"ו, 7/6/2016, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט